

vezi s francuskom teorijom, koja autonomiju uzima kao osnovno načelo za ugovore i na nju svodi pojedine kriterije, kao mjesto zaključenja ili ispunjenja ugovora, državljanstvo, prebivalište ili boravište stranaka, mjesto rada itd. Dakle ona te kriterije ne smatra samostalnim nadoveznim okolnostima, već "indikacijama" za volju stranaka, pretpostavljajući tako da su stranke njima dali izraza svojoj uglavi o izboru zakona, ili drugim riječima, da je pravo koje je izabrano po takvim kriterijima upravo ono pravo koje su stranke same htjele da se primijeni.

Kako je po shvaćanju naše pravne škole sporazum stranaka o pravu koje se mora primijeniti tek jedan kriterij, jedna nadovezna okolnost uz sve ostale, malo prije navedene, pa kako je presuda smatrala da može primijeniti te ostale okolnosti iz razloga što su one osnovane indirektno na autonomiji stranaka, možemo konstrukciju francuskog suda prevesti u naše pravne kategorije tako da kažemo da bi uz spomenute kriterije mogla vrijediti i autonomija stranaka, ako bi se stranke njom poslužile sklopivši izričnu ili prešutnu uglavu o izboru zakona - sve to, ako se ne bi protivilo međunarodnim obvezama države ili uopće njezinu javnom poretku, ili ako ne bi bilo učinjeno fraudolozno.

Gornju rješidbu donosimo, jer smatramo da je njezina problematika važna za naša izvozna poduzeća.

N.K.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 5.V 1959.

Zapovjednik S/S Carloc/a Office national
interprofessionnel des céréales

Kompromisna klauzula - Zabrana ugovaranja arbitražne sudbenosti od strane javnih državnih ustanova ne vrijedi za ugovore međunarodna značaja

Po čl.1004. francuskog građanskog zakonika javne državne ustanove /établissements/ ne mogu ugovarati nadležnost arbitražnog suda, i svaka je takva uglava ništava. Tu je odredbu u konkretnom slučaju primijenio prvi sud i proglasio ništavom kompromisnu klauzulu u odnosu između zapovjednika broda i francuske državne ustanove kao naručitelja prijevoza.

Prizivni je sud međjutim izrekao da se zabrana ugovaranja arbitražne sudbenosti, ma da po svom značaju pripada javnom poretku, ne može smatrati apsolutnom. Iako ona bez sumnje vrijedi u internim francuskim odnosima, ne bi bilo oportuno da se primjenjuje u međunarodnoj trgovini; bilo bi čak protivno interesima države da ona brani svojim predstavnicima prihvaćanje nekog načina rješavanja sporova koji je suglasan s međunarodnim trgovačkim običajima, i takva bi praksa u najmanju ruku mogla vršiti nepovoljan utjecaj na trgovinu te države i istiskivati je iz određenih interesantnih tržišta.

Kako se u konkretnom slučaju radilo o robi koja je ukrcana u Asabu na talijanski brod s lukom odredišta u Francuskoj, međunarodni značaj tog posla ne može se osporiti, pa je stoga potrebno da se uglava stranaka o arbitražnoj sudbenosti respektira.

/Clunet 1960, str.1076/

N.K.

Bilješka. - Osim informativne vrijednosti te rješidbe treba istaknuti otvorenost njezina obrazloženja u ocjeni javnog poretka. Jedno pravilo koje je prinudno i odnosi se na državnu ustanovu naprosto se ostavlja po strani i dopušta primjena prava koje je protivno tom pravilu, samo zato što je to u konkretnom interesu države.

N.K.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 9.XII 1959.

Cie Française d'Afrique occidentale c/a
Cie de navigation Paquet, Sté auxiliaire
de commerce i Cie Française de l'Afrique
occidentale

Značenje klauzule "težina i kvalitet nepoznat" ako u luci ukrcaja postoje naprave za mjerenje tereta

Medju strankama je nastao spor o količini sjemenki koje je brodar preuzeo na prijevoz i koje je predao u luci iskrcaja. Brodar je tvrdio da je njegov zapovjednik unio u teretnicu klauzulu "težina i kvalitet nepoznat", pa da - prema tome - primalac mora dokazati da je brodar bio dužan predati više tereta